

ЖОО компонентінің оқу пәндерінің тізімі

6B09 - Ветеринария

(Білім беру саласының жіктелуі және коды)

6B091 - Ветеринария

(Даярлау бағытының жіктелуі және коды)

0841

(Халықаралық стандарттық, білім беру жіктеуішіндегі код)

B083 - Ветеринария

(Білім беру бағдарламасы тобының жіктелуі және коды)

6B09103 - Ветеринария

(Білім беру бағдарламасының коды және атауы)

(дайындық деңгей)

Оқуға түсken жылы 2023 жыл

Семей 2023

Әзірленді

ПБ академиялық комитеті
АК басшысы Есенгулова Н.Ж
ӨБ менеджері Жексенаева А.Б.

ҚАРАСТАРЫЛДЫ

Ветеринария және агроменеджмент факультетінің сапасынқамтамасы зетужөніндегі комиссия
отырысында
Университеттің ғылыми кеңесіндебекітүгеүсінілді
Хаттама № 4.1 "06 " сәуір 2023 ж.
Комиссия Төрағасы Джаманова Г. И.

Университеттің ғылыми кеңесінің отырысында 2023 ж. «25» сәуірдегі № 8 хаттама бекітілді.

БЕКІТІЛДІ

университеттің ғылыми кеңесінің отырысында
2023 жылғы "01" қыркүйек № 1 хаттама.
Университеттің ғылыми кеңесінің төрағасы Орынбеков Д.Р.

Экономикалық-құқықтық және экологиялық білім негіздері

Пән циклі	Жалпы білім беру пәндер
Курс	1
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Интеграцияланған пән құқық және сыйбайлар жемқорлықта қарсы мәдениет, экономика, кәсіпкерлік және көшбасшылық, экология және тіршілік қауіпсіздігі негіздері саласындағы негізгі мәселелер мен қагидаттарды қамтиды. Нормативтік құқықтық актілерді пайдалану ерекшеліктері, Қоғамның іскерлік, этикалық, қоғамдық, экономикалық, кәсіпкерлік және экологиялық нормаларын пайдалана білу. Экологиялық-құқықтық, экономикалық, кәсіпкерлік қатынастардың, көшбасшылық қасиеттердің және сыйбайлар жемқорлықта қарсы курес қагидаттарының ерекшелігі.

Пәнді оқыту мақсаты

Антропогендік әсер ету және төтенше жағдайлар жағдайында тірі организмдердің, тұтастай биосфераның жұмыс істеуінің негізгі заңдылықтарын және олардың тұрақты даму тетіктерін зерделеуден тұрады; сыйбайлар жемқорлық үғымын, оған қарсы крестің заңдылығын, мемлекеттік қылмыстық-атқару саясатының мазмұнын түсінуден; білім алушыларда Экономикалық теория негіздері бойынша базалық іргелі тұрақты білімді қалыптастырудан, экономикалық ойлау іскерлігі мен дағдыларын сіңіруден; студенттердің кәсіпкерлік теориясы мен практикасымен, өз ісін құру негіздерімен таныстырудан; көшбасшылық қасиеттердің дамыту және жетілдіру.

Оқыту нәтижелері

ОН 1 Әлеуметтік-мәдени, экономикалық-құқықтық, экологиялық білімдері мен коммуникативтік іскерліктердің көрсете білу, қоғамның қазіргі заманғы даму үрдістерін ескере отырып, ақпараттық технологияларды қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- тіршілік әрекетінің маңызды басымдықтары ретінде табиғи ортаның қауіпсіздігі мен сақталу мәселелерін талдайды;
- табиғат пайдалану және орнықты даму негіздерін білетіндігін көрсетеді, техногендік жүйелердің қоршаған ортаға әсерін бағалайды;
- Қазақстан Республикасының негізгі нормативтік-құқықтық актілерін білуін, оларды түсінуін және қолданылуын көрсетеді;
- экономикалық процестердің даму заңдылықтары туралы білімдерін көрсетеді, өз ұстанымын нақты тұжырымдайды, оны қорғаудағы дәлелдерді табады және нақты баяндайды;
- кәсіпкерлік қызмет түрлері мен кәсіпкерлік ортаны сипаттай алады, бизнес-жоспар құра алады, кәсіпкерлік құрылымды құрады және оның қызметін ұйымдастыра алады;
- үлкен және кіші әлеуметтік топтарды басқарудағы көшбасшылық рөлі туралы іргелі ережелерді біледі.

Пререквизиттер

Мектеп курсы

Постреквизиттер

БББ базалық және бейіндеуші пәндері

Үй жануарларының анатомиясы

Пән циклі	Базалық пәндер
Курс	1
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Жануарлар мен құстар организмінің құрылышы мен дамуының биоморфологиялық заңдылықтары. Өмірдің негізгі көріністері және оларды жүзеге асыруды қамтамасыз ететін жүйелер. Жануарлар организмінің құрылымдық ұйымдастырылу деңгейлері. Фило-және онтогенез туралы түсінік, олардың негізгі заңдылықтары. Бейімделудің биологиялық негіздері және түрлер мен жеке өзгерістіктері анықтайдын факторлар (тіршілік ету ортасы, тамақтану сипаты, қозғалу тәсілі және т.б.).

Пәнді оқыту мақсаты

Бұл курстың мақсаты-үй жануарлары мүшелерінің макроскопиялық құрылымы мен фило-онтогенетикалық дамуын зерттеу.

Оқыту нәтижелері

ОН 4 Арнайы пәндердің игеруде, санитарлық, емдеу және алдың алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- 1) Органдар мен жүйелердің макроскопиялық құрылымын, сондай-ақ жануарлар денесінің түрлері мен жас ерекшеліктерін, жануарлар денесінің бөлімдер мен аймақтарға бөлінуін, ағзалардың орналасуын анықтауды сипаттау
- 2) Жануарлар денесінің жеке мүшелері мен аймақтарының орналасуын анықтау
- 3) Анатомиялық препараттарды дайындау әдістемесін және жануарлармен жұмыс істеу және жұмыс істеу тәсілдерін қолдану.

Пререквизиттер

Мектеп курсы

Постреквизиттер

Топографиялық анатомия

Ветеринариялық латын терминологиясы

Пән циклі	Базалық пәндер
Курс	1
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән анатомиялық, паразитологиялық, микробиологиялық, хирургиялық, клиникалық және фармакологиялық терминдердің оқытады. Латын тілі бойынша алған білімдерін тәжірибеде және мал дәрігерлік латын терминологиясын ветеринария саласында тәжірибеде қолданады. Пән латын тілінде еркін оқып, жаза алуға, сонымен қатар латын терминінде ойлау қабілетін

дамытып, мал дәрігерлік терминологияны меңгереді. Ветеринар маманын қалыптастыруда мамандықтың этикалық және деонтологиялық принциптерін меңгерудің маңызы зор болып табылады.

Пәнді оқыту мақсаты

Латын грамматикасын оқу барысында анатомиялық, фармакологиялық және клиникалық терминологиялық сөз жасамды толық меңгеріп, болашақта шипа ұсыным (рецепт) жазу, ауру маға диагноз қою және латын терминдерін ветеринариялық медицина саласында пайдалану қабілеттерін жоғарылатып, ветеринария ғылымы саласындағы терминдерді еркін меңгеруде білімді маман болып қалыптасу үшін.

Оқыту нәтижелері

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1)Латын тілін меңгеру процесінде тақырыпты ғылымға сәйкес өзіндік ерекшелігі түрғысынан қарастыру, тілдік мағынада сәйлемнің стилистикалық мәнін түсіну және оны халықаралық деңгей ұғымы ретінде түсіну.

2)Кәсіптің этикасы мен деонтологиялық принциптерін игеру, өйткені пән ветеринар мамандығын қалыптастыруда маңызды пән болып табылады.

3)Латын грамматикасын зерттеу барысында анатомиялық, фармакологиялық және клиникалық терминологиялық сөзжасамдықты толық меңгеру, болашақта емдік ұсыныстар (рецепттер) жазу, Ауру жануарларды диагностикалау және ветеринарлық медицина саласында латын терминдерін қолдану, ветеринарлық ғылым саласында білімді маман болу қабілетін арттыру.

Пререквизиттер

Мектеп курсы

Постреквизиттер

ББ базалық және бейіндеуші пәндері

Мамандықça кіріспе

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

1

Академиялық кредит саны

3

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән ежелгі дәуірден бүгінгі күнгі дейінгі ветеринарлық мамандықтың тарихи даму кезеңдерін зерттейді. Білім алушыларды адам мен жануарларға ортақ жұқпалы аурулардың алдын алу және жою шараларында ветеринарияның жетістіктерін таныстырады. Жануарлар ауруларының алдыналу, емдеу, сыртқы органдың қорғаудағы ветеринариялық-санитариялық проблемаларды шешу, ветеринариялық саралтама және тексеру жолымен жануарлар өнімін өндіру нәтижесінде адамзатты антропозооноздардан қорғау мәселелері туралы ғылымы ілімді зерделейді.

Пәнді оқыту мақсаты

Жануарлар ауруларының алдын алу, оларды емдеу, мал дәрігерлік саралтпау және тексеру арқылы санитарлық түрғыдан таза жануарлар өнімдерін өндіру нәтижесінде, адамзатты антропозооноз (адамға жұғатын) ауруларынан сақтау, сыртқы қоршаган органдың қорғаудағы ветеринарлық-санитарлық проблемаларды шешу мәселелері туралы ғылымы ілім.

Оқыту нәтижелері

ОН2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1. Білім алушыларды адам мен жануарларға ортақ жұқпалы аурулардың алдын алу және жою ісінде ветеринарияның жетістіктерін таныстырады.

2. Жануарлар ауруларының алдын алу, емдеу мәселелері туралы ғылымы ілімді зерделейді.

3. Сыртқы органдың қорғаудағы ветеринариялық-санитариялық проблемаларды шешу, ветеринариялық саралтама және тексеру жолымен мал өнімдерін өндіру нәтижесінде адамзатты антропозооноздардан қорғайды.

Пререквизиттер

Ветеринариялық латын терминологиясы

Постреквизиттер

Мал шаруашылығы

Топографиялық анатомия

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

1

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Бұл пән дene аймақтарының қабатты құрылымын, дененің аймақтары мен бөліктері бойынша мүшелердің орналасуын және анатомиялық, функционалдық байланысын зерттейтін қолданбалы морфологиялық ғылым саласы, биология ғылымының үлкен бөлігі болып саналады. Пәнді оқытудың негізгі мақсаты білім алушыларды анатомиялық-хирургиялық және сонымен қатар клиникалық хирургиялық және гинекологиялық сабактарға көректі мәліметтерді меңгеру үшін дайындау болып табылады.

Пәнді оқыту мақсаты

Жануарлардың топографиялық анатомиясы бойынша ғылымы білім алу және бұл білімді ветеринариялық манипуляциялар мен ветеринарлық арапасуларды негіздеу және орындау үшін қолдану.

Оқыту нәтижелері

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1)Органдар мен жүйелердің макроскопиялық құрылымын, сондай-ақ жануарлар денесінің түрлері мен жас ерекшеліктерін,

жануарлар денесінің бөлімдер мен аймақтарға бөлінуін, ағзалардың орналасуын анықтауды сипаттау

2)Баяндау орналасқан жекелеген ағзалар мен дene аймақтарын жануарлар, кеуде, құрсақ және жамбас құысының шекаралары анықталсын және бөлу бөлімдерінің, бұл береді нақты анықтау органдарының топография

3)Анатомиялық препараттарды дайындау әдістерін қолдану, органдардың контурлары мен топографиясын анықтауды үйрену
Пререквизиттер

Үй жануарларының анатомиясы

Постреквизиттер

Жануарлар физиологиясы

Ветеринариялық генетика

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

2

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Генетика - жануарлардың өсімдіктердің микроорганизмдердің тұқым қуалаушылық және өзгергіштік ғылымы. Өмір сүруді үйімдастырудың әртүрлі деңгейлерінде тұқым қуалаушылық пен өзгергіштіктің көрінісі: молекулалық, жасушалық, ағзалық және популяциялық. Қазіргі заманғы генетика өз шекарасын едәүір кеңейтті және зерттеу үлкен қындықтарды білдіретін және білім алушылардың өзіндік жұмысы мен оны жүйелі бақылаудың рөлін қүшетуді талап ететін бірқатар мамандандырылған салаларға бөлінді.

Пәнді оқыту мақсаты

Бұл курстың мақсаты- курстың әрбір бөлімінің негізгі принциптерінің, заңдары мен үғымдарының мазмұнын ашуды қамтамасыз ету және генетика әдістерін саналы қабылдау және меңгеру үшін генетикалық ойлау дағдыларын дамыту болып табылады.

Оқыту нәтижелері

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1)Тұқымқуалаушылық, пен өзгергіштіктің материалдық негіздерін, тұқымқуалаушылық заңдылықтарының белгілерін, генетикалық талдау негіздерін зерттеу, хромосомалық теорияны ажырату

2)Организмдердің өзгергіштігінің түрлері мен себептерін, генетика проблемаларының қазіргі жағдайын анықтау, организмдердің күйін, тұқым қуалаушылығын және өзгергіштігін басқару мүмкіндіктерін анықтау күйін, ағзалардың тұқым қуалаушылығын және өзгергіштігін басқару мүмкіндіктерін анықтау

3)Тұқымқуалаушылық пен өзгергіштікті зерттеу бойынша эксперименттерді түсіндіру, алынған нәтижелерді түсіндіру

Пререквизиттер

Ветеринариялық латын терминологиясы

Постреквизиттер

Жануарлар физиологиясы

Ветеринариялық микробиология

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

2

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән микроорганизмдердің морфологиясы, құрылышы, физиологиясы, генетикасы, экологиясы, микроорганизмдерге сыртқы орта факторларының әсері, микробтардың табиғаттағы заттардың айналымындағы рөлі мәселелерін ашады. Инфекция және иммунитет, инфекциялық аурулардың зертханалық диагностикасы туралы түсінік береді.

Пәнді оқыту мақсаты

Студенттерді микроскопиялық тұрғыдан кішкентай тірі организмдер – микробтар мен вирустар әлемімен таныстыру және олардың өмірі мен даму заңдылықтарын, сондай-ақ адамдар, жануарлар, өсімдіктер ағзасында және жансыз табиғатта болатын өзгерістерді зерттеу.

Оқыту нәтижелері

ОН 10 Жануарлардың жұқпалы және жұқпалы емес ауруларын балау, алдын алуудың кешенді әдістерін пайдалана отырып, жануарлар мен құстар ауруларын зертханалық балаудың классикалық және инновациялық әдістерін қолдануға міндетті.

1) Жануарлардың инфекциялық ауруларын зертханалық диагностикалаудың классикалық және генотиптік әдістерін қолдануға міндетті.

2) Молекуларлық биология, иммунология, гендік және жасушалық инженерия жетістіктерін пайдалана отырып, диагностикумдарды өндіру технологияларын жетілдірудің перспективалы жолдарын іздеуді жүзеге асыруға міндетті.

3) бактериялардан, саңырауқұлақтардан, риккетсиядан, хламидиоздан және т. б. туындаған инфекциялық аурулардың диагностикасы және профилактикасы бойынша өндірістік мәселелерді шешуге міндетті.

Пререквизиттер

Жануарлар биохимиясы

Постреквизиттер

Ветеринариялық вирусология

Ветеринариялық цитология, гистология, эмбриология

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

2

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән жасушаның жалпы құрылымын дамыту мәселелерін қарастырады. Тірі заттың формалары. Симпласт Жасушасы. Синцитий. Иммундық жүйенің орталық органдары. Иммундық жүйенің орталық мүшелеріне сипаттама-тимус (тимус безі), Фабриций сөмкесі, сүйек кемігі. Маталар. Тіндерді анықтау. Эпителий үлпаларының құрылымдық принциптері. Жалпы жіктеу.

Пәнді оқыту мақсаты

Студенттерді жасушалардың, үлпалардың және мүшелердің микро және субмикроскопиялық құрылымымен таныстыру. Әртүрлі типтегі жасушаларда болатын мамандандыру және патологиялық процестер, тірі материяның құрылымдық үйімінің жалпы заңдылықтарын зерттеу.

Оқыту нәтижелері

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) Субмикроскопиялық құрылымды, жасушалардың тіршілігін және жануарлар организмінің тіндерінің мүшелері мен жүйелерінің бөлігі болып табылатын тірі материяның жасушасыз нысандарын анықтау

2) Жануарлар организмінің пайда болу, даму, микроскопиялық және субмикроскопиялық құрылымының түрлердегі, тұқымдағы, жас ерекшеліктеріндегі, олардың айырмашылықтары мен қоршаған ортамен өзара қарым-қатынасындағы заңдылықтарын анықтау

3) Патологиялық жағдайлардағы жасушалардың тіндердің мүшелердің қалыпты құрылымының өзгеру механизмдерін түсіндіру

Пререквизиттер

Ветеринариялық латын терминологиясы

Постреквизиттер

Ветеринариялық вирусология

Абай әлемі

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

2

Академиялық кредит саны

3

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән тарихи фактілерді, Абай Құнанбайұлы, Шәкәрім Құдайбердіұлы шығармаларының идеялық-эстетикалық құндылықтарды қалыптастыратын философиялық-көркемдік негіздерін игерте отыра, студенттің өз пікірін айта білу, практикалық дағдыларды және адамгершілік, адалдық, көркем мінез сияқты адами қасиеттерді қабылдауды менгертеуді. Қазақ әдебиеті қаламгерлерінің данышпандық қырлары мен М.Әуезовтің Абай мұрасын зерттеу, насиҳаттаудағы рөлін, шығармаларының тарих, әдебиет, ғылым үшін маңызын айқындауды.

Пәнді оқыту мақсаты

Философиялық және дүниетанымдық болмыстың мағынасын қалыптастыру, Абай Құнанбайұлы, Шәкәрім Құдайбердіұлы, Мұхтар Әуезов шығармаларында көтерілген мәселелерді түсіну және алған білімді қүнделікті өмір тәжірибесінде қолдану.

Оқыту нәтижелері

ОН 1 Әлеуметтік-мәдени, экономикалық-құқықтық, экологиялық білімдері мен коммуникативтік іскерліктерді көрсете білу, қоғамның қазіргі заманғы даму үрдістерін ескере отырып, ақпараттық технологияларды қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) Абай Құнанбаев, Шәкәрім Құдайбердиев, Мұхтар Әуезовтің шығармашылық мұрасына қатысты тарихи фактілерді, шығармалардың философиялық-көркемдік негіздерін талдайды

2) Абайдың философиялық-көркем шығармаларының гуманистік идеяларын практикада қолданады

3) Абай еңбектерінің әдебиет және ғылым тарихындағы орны мен маңызын бағалайды

Пререквизиттер

Әлеуметтік-сақсаттану білім модулі (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология)

Постреквизиттер

БББ базалық және бейіндеуші пәндері

Ветеринариялық вирусология

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

2

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән вирустардың жіктелуін, номенклатурасын, морфологиясын, химиялық құрамын және қасиеттерін, олардың сыртқы ортадағы тұрақтылығын, организмдегі вирус флорасының биологиялық құрылымын сонымен қатар жануар организмінде жүқпапалы ауру тудыратын қоздырғыштарының дамуын, түрлерін және қоздырғыштарға қарсы қарес шараларын оқытады. Вирустардың өсіру және анықтау әдістерін қарастырады. Ол вирус тудыратын аурулардың алдын алу, зертханалық диагностикасын, вирустық аурулардың көрініс беру динамикасын ашады.

Пәнді оқыту мақсаты

Пәнді оқытуда жануарлар өнімдерінің витустармен зақымдануын анықтауға, заарарсыздандыру әдістеріне көңіл бөлінеді. Білімалушының вирустардың түрін анықтау тәсілдерін және оларды өсіруді менгеруін қарастырады.

Оқыту нәтижелері

ОН 10 Жануарлардың жүқпапалы және жүқпапалы емес ауруларын балау, алдын алудың кешенді әдістерін пайдалана отырып, жануарлар мен құстар ауруларын зертханалық балаудың класикалық және инновациялық әдістерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- 1) патологиялық материалда вирустарды анықтау және сәйкестендіру
- 2) мониторингтік зерттеулерді, қоршаған ортаның жай-күйін бағалауды жүзеге асыруға
- 3) вирустардан туындаған инфекциялық аурулардың диагностикасы және профилактикасы жөніндегі өндірістік мәселелерді шешуге міндетті.

Пререквизиттер

Ветеринариялық микробиология

Постреквизиттер

Індектану және жануарлардың жұқпалы ауралары

Оқу тәжірибесі

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

2

Академиялық кредит саны

2

Білімді бақылау нысаны

Практика бойынша қорытынды баға

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Оқу практикасынан өту кезінде студенттер ветеринариялық зертханада жұмыс істеу ережелерін, зертханалық ыдыстарды өңдеу және дезинфекциялау дағдыларын, патологиялық материалдарды жинау, заттаңбалуа, консервілеу және жіберу әдістерін үйренеді, ветеринариялық есеп құжаттарымен танысады.

Пәнді оқыту мақсаты

Практиканың мақсаты-ауыл шаруашылығы өндірісінің негіздерімен, жануарлармен жұмыс кезіндегі қауіпсіздік техникасымен танысу; жануарларды құту, ұстасу және азықтандыру бойынша практикалық дағдыларды, ветеринариялық іс-шараларды дайындау әдістерін, химиялық реактивтерді дайындау әдістерін, жалпы зертханалық техникамен дайындау және жұмыс істеу әдістерін меңгеру.

Оқыту нәтижелері

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

Жануарлар мен құстарға алғашқы медициналық көмек көрсету диагнозын қоюға қабілетті

Пререквизиттер

ББ базалық және бейіндеуші пәндері

Постреквизиттер

Өндірістік практика

Ветеринариялық жедел хирургия

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән хирургиялық араласуды қажет ететін ауырсыну процестерінің себептерін зерттейді, хирургиялық ауруларды тудыратын және тудыратын себептер анықталады, патогенез зерттеледі, хирургиялық аурулардың клиникалық белгілері анықталады, хирургиялық аурулардың емдік және алдын-алу шаралары жасалады.

Пәнді оқыту мақсаты

Студенттер хирургиялық араласуды қажет ететін ауырсыну процестерінің себептерін зерттеуі керек, хирургиялық ауруларды қоздыратын және тудыратын себептер анықталады, патогенез зерттеледі, хирургиялық аурулардың клиникалық белгілері анықталады, хирургиялық аурулардың емдік және алдын-алу шаралары жасалады.

Оқыту нәтижелері

ОН2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ОН 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) операция жүргізу кезінде ауырсыну сезімін болдырмау, хирургиялық инфекциядан, тіндерді бөлу техникасынан, қанды тоқтату техникасынан, тігіс – таңу құралдарын салу техникасынан, дene участеклерінде әртүрлі операциялар техникасынан сақтану қажет.

2) Жануарларды операцияға дайындауды және операциялар жүргізуді үйымдастыру

3) денениң әртүрлі аймақтарында операциялар техникасын орындауға міндетті.

Пререквизиттер

Ветеринариядағы диагностикалық және терапиялық техниканың негіздері

Постреквизиттер

Жалпы ветеринариялық хирургия

Ветеринариялық фармакология

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Ветеринариялық фармакология пәні ауру жануарларды емдеу үшін ветеринарлық медицинада қолданылатын дәрілік өсімдіктердің арсеналын қарастырады. Дәрілік өсімдік және жануар шикізатын сақтау және әртүрлі дәрілік түрлерді дайындау үшін дайындаудың технологиялық тәсілдерін қолдана алады.

Пәнді оқыту мақсаты

студенттердің ветеринариялық фармакология және токсикология саласында теориялық білім алуы, сондай-ақ жануарлардың түрлі аурулары кезінде дәрілік препараттарды емдік және профилактикалық мақсаттарда пайдалану мақсатында әртүрлі дәрілік нысандарға рецептілерді мөлшерлеу және жазу бойынша есептерді шешу әдістерін меңгеру.

Оқыту нәтижелері

ON2 Терапиялық диагностикалық хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ON 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ON 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) барлық дәрілік түрлерді және олардың негізін құраушыларын білу, оларды рецепт түрінде жаза білу;

2) осы білімді теориялық және практикалық мақсаттарда пайдалану дағдылары мен тәсілдерін меңгеру

3) емдік және профилактикалық мақсаттарда қолданылатын дәрілік препараттарды қолдану үшін білімді пайдалана білу жеткілікті болуы

Пререквизиттер

Жануарлар физиологиясы

Постреквизиттер

Ветеринариялық токсикология

Жалпы зоогигиена

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән жануарлардың ден саулығын сақтауға және олардың өнімділігін арттыруға бағытталған гигиеналық нормативтер мен талаптарды зерделейді. Ауа ортасының параметрлерін гигиеналық бақылай отырып, топырақ, су және су мен жабдықтау көрсеткіштерін, сонымен қатар мал азығы мен азықтандыру әдістерін санитарлық- гигиеналық талаптарға сай болуын қадағалайды.

Пәнді оқыту мақсаты

ПАЗЫҚТАНДЫРУ мен малдарды өсіруге жұмысалатын еңбек көлемін аз мөлшерде қолдана отырып, жануарлардың физиологиялық қажеттіліктеріне сәйкес, жоғары сапалы өнім алуға мүмкіндік беретін, малдарды ұстая жағдайын оңтайлы пайдалану жағдайларын жасау үшін қоршаган орта факторларының әсерін және олардың жануарлар организмімен байланысын зерттеу.

Оқыту нәтижелері

ON 7 Ветеринариялық- санитариялық сараптама жүргізу және мал шаруашылығы мен өсімдік шаруашылығы өнімдерінің тағамдық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

ON 8 Ветеринариялық- санитариялық қызметтің бақылауындағы объектілерге ветеринариялық- санитариялық қадағалауды жүзеге асыру.

ON 9 Халықты жануарлар мен адамға ортақ аурулардан қорғауды үйімдастыру.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) кәсіби қызметті жануарлардың организміне табиғи (ауа, су, топырақ) факторлардың әсерін ескере отырып жүзеге асырады

2) жануарлардың организміне әлеуметтік-шаруашылық, генетикалық және экономикалық факторлардың әсерін болжай.

3) кәсіби міндеттерді шешу кезінде аспаптық-аспаптық базаны пайдалануды негіздеу;

Пререквизиттер

Мал шаруашылығы

Постреквизиттер

Жеке зоогигиена

Жануарлардың патологиялық физиологиясы

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән патологиялық процестің басталуы мен дамуының және нәтижесінің жалпы заңдылықтарына байланысты жануарлардың дерптік организміндегі негізгі функционалдық және құрылымдық өзгерістерге сәйкес үрдістерін оқытады. Патологиялық физиология – іргелі ғылым, ауыл шаруашылық жануарлары ауруларының жалпы себептерін анықтауға, кез келген аурудың патогенезіндегі себеп- салдарлық байланыстағы көрсеткіштерін анықтайды. Сондай-ақ аурудың дамуындағы жалпы патологиялық заңдылықтарды талдауға мүмкіндік береді.

Пәнді оқыту мақсаты

«Патологиялық физиология» әр түрлі аурулармен ауырған жануарлар ағзасындағы жүйелер мүшелерінде және үлпаларында дамыған қызметтік және құрылымдық өзгерістерді оқытады. Ол ауру организмінің тіршілік әрекетін, ондағы қызметтік және құрылымдық өзгерістерді зерттеп, патологиялық үдерістер дамуының және жазылуының жалпы заңдылықтарын және механизмдерін ашады.

Оқыту нәтижелері

ON2 Терапиялық диагностикалық хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ON 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ON 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) типтік патологиялық процестер мен реакциялардың себептері мен механизмдерін, олардың әртүрлі аурулардың

дамуындағы организм үшін көрінісі мен маңыздылығын сипаттайды

2) жануарлардың ең көп таралған ауруларының этиологиясын, патогенезін және ерекшеліктерін сипаттайды;

3) жалпы нозология бойынша негізгі ұғымдарды анықтайды

Пререквизиттер

Жануарлардың патологиялық физиологиясы

Постреквизиттер

Жұқпалы аурулардың патоморфологиясы

Ветеринариялық токсикология

Пәнциклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән ветеринариялық медицинада үйлітты заттардың әсер ету механизмі туралы, жануарлардың улануының клиникалық белгілері, улану кезіндегі патологиялық-анатомиялық өзгерістер, профилактикалық және емдік іс-шаралар туралы, ветеринариялық дәрілік препараттарды қолдану жөніндегі көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер туралы теориялық және тәжірибелік білімді меңгереді, қазіргі заманғы химиялық-токсикологиялық талдаудың негізгі әдістерін және ветеринариялық қадағалау обьектілерін зерттеудің алдын алу әдістерін оқытады.

Пәнді оқыту мақсаты

студенттердің ветеринариялық фармакология және токсикология саласында теориялық білім алуы, жануарлардың түрлі аурулары кезінде дәрілік препараттарды емдік және профилактикалық мақсаттарда пайдалану мақсатында әртүрлі дәрілік нысандарға рецептерді мәлшерлеу және жазу бойынша есептерді шешу әдістерін меңгеру, сондай-ақ үйлітты заттарды зерттеу, жануарлардың улануын диагностикалау, патогенез, улануды емдеу және алдын алу әдістері.

Оқыту нәтижелері

ОН2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ОН 4 Арнайы пәндердің игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ОН 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) токсикоэлементтердің үйлітты әсер ету механизмдерін сыйынштау

2) осы білімді теориялық және практикалық мақсаттарда пайдалану дағдылары мен тәсілдерін меңгеру

3) алынған білімді фармакотерапияның, антидот терапияның және химиялық-токсикологиялық талдаудың нақты әдістері мен әдістерінің модельдерін құру үшін пайдалану

Пререквизиттер

Ветеринариялық фармакология

Постреквизиттер

Жануарлардың азықпен улануы

Ветеринариялық акушерлік

Пәнциклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән ауыл шаруашылық малдарының көбею мүшелерінің морфологиясы және физиологиясы мен сүт бездерін; малдарды көбейтудің биотехнологиялық әдістерін; көбею қабілеттіліктерін бақылау әдістерін; көбею мүшелерінің ауруларының алдын алуын зерттейді. Ұрықтанудың, буаздықтың, туу және туудан кейінгі ауыл шаруашылығының ұрғашы малдарының қалыпты және патологиялық жағдайларын, жаңа туған төлдердің ауруларын қарастырады. Малдардың гинекологиялық ауруларын зерттеуде клиникалық ойлау, нақты диагноз қою, емдеу әдістері мен алдын алууды оқытады.

Пәнді оқыту мақсаты

Бұл курстың мақсаты- ветеринарлық дәрігерге этиологияны, патогенезді анықтау, дұрыс диагноз қою, жануарлардың гинекологиялық ауруларын емдеу және алдын-алу үшін медициналық этика және клиникалық ойлауды дамыту туралы кең көлемде теориялық білім мен практикалық дағдыларды алу.

Оқыту нәтижелері

ОН2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ОН 4 Арнайы пәндердің игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ОН 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) төлдеу физиологиясын түсіну, төлдеу кезіндегі акушерлік көмек негіздерін менгеру.

2) төлдеуден кейінгі кезеңнің және жаңа туған төлдің аурулары кезінде емдеуді ұйымдастыру

3) желін ауруларын анықтау және емдеу

Пререквизиттер

Жануарлар физиологиясы

Постреквизиттер

Ветеринариялық гинекология

Жануарлардың патологиялық анатомиясы

Пәнциклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән жануарлардың физиологиялық жағдайын ескере отырып, жөндеу процестерінің динамикасын, жануарлардың жүқпалы ауруларының патоморфогенезі атап айтқанда, қатерлі ісіктер, вирустық, метаболикалық аурулар, жануарлардың өлімінен экономикалық залалдың алдын алу үшін аурудың нақты диагнозын қоюға мүмкіндік беретін ауруды сипаттайтын, жануарлар организміндегі, ағзалық, тіндік, жасушалық, суб жасушалық, макромолекулалық деңгейлердегі патологиялық процестердің морфологиялық негіздерін оқытады.

Пәнді оқыту мақсаты

«Жануарлар патологиясы» әр түрлі аурулармен ауырған жануарлар ағзасындағы жүйелер мүшелерінде және үлпаларында дамыған қызметтік және құрылымдық өзгерістерді оқытады. Ол ауру организмінің тіршілік әрекетін, ондағы қызметтік және құрылымдық өзгерістерді зерттеп, патологиялық үдерістер дамуының және жазылуының жалпы заңдылықтарын және механизмдерін ашады.

Оқыту нәтижелері

ON2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ON 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ON 5 Әртүрлі клиникалық белгілер мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) Жалпы патология мәселелерін талдау және ветеринария саласындағы заманауи теориялық тұжырымдамалар мен бағыттарды барабар бағалау

2) типтік патологиялық үдерістермен реакциялардың себептері мен механизмін, әртүрлі аурулардағы ағза үшін көріністерімен олардың мәнін сипаттайтын

3) жануарларға тәжірибелер жоспарлайды және жүргізеді, тәжірибелер нәтижелерін өндейді және талдайды, патологияның клиникалық түрлеріне зерттеулер жүргізеді, алған білімдерін шаруашылықта кездесу кезінде қолданады

Пререквизиттер

Жануарлардың патологиялық физиологиясы

Постреквизиттер

Жүқпалы аурулардың патоморфологиясы

Өндірістік практика

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Практика бойынша қорытынды баға

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Өндірістік практика I студенттерді шаруашылықтағы, кәсіпорындағы, базарлардың ветеринариялық-санитариялық сараптама зертханасындағы жұмыс ережелерімен таныстырады, емдеудің жануарлардан алынатын өнімдерді санитариялық бақылаудың практикалық дағдыларын, үйимның нормативтері мен гигиеналық қағидаларын, зертханалардың ветеринариялық есептілік құжаттарын қалыптастырады.

Пәнді оқыту мақсаты

Практиканың мақсаты-кәсіптік қызмет түріне сәйкес өндірістік қызмет пәнін зерделеу, негізгі өндірістік процестерді орындау бойынша тәжірибе жинау, студенттерді кәсіпорындар мен үйимдарда білікті мамандар ретінде бейімдеу. Практика орындары: кәсіпорындар мен үйимдар кәсіби қызмет объектілеріне сәйкес.

Оқыту нәтижелері

ON2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

Жануарлар мен құстарға алғашқы медициналық көмек көрсету диагнозын қоюға қабілетті

Пререквизиттер

Оқу тәжірибесі

Постреквизиттер

Өндірістік тәжірибесі 2

Жеке зоогигиена

Пән циклі

Базалық пәндер

Курс

3

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән табиги-климаттық факторларды ескере отырып, ағзаның физиологиялық қажеттіліктерін анықтайтын құстар мен жануарларды азықтандыру мен ұстаудың оңтایлы жағдайларын жасау мәселелерін оқытады. Ауыл шаруашылығы жануарларының, терісі бағалы аңдардың, тауарлық балықтардың, аралардың және өнім бермейтін жануарлардың гигиеналық мәселелерін қарастырады. Мал шаруашылығы қора-жайларын ветеринариялық-санитариялық бағалау дағдыларын дамытады. Жануарлардың физиологиялық ерекшеліктеріне байланысты, жануардарға қалыпты жағдайды үйімдастыратын болашақ ветеринар мамандарын даярлауды оқытады.

Пәнді оқыту мақсаты

Болашақ ветеринар мамандарын - малдардың физиологиялық ерекшеліктеріне байланысты, олардан мол өнім алу үшін, белгілі бағытта қалыпты жағдай туғызып, еліміздің мал өніміне сұранысын қамтамасыз етуге дайындау.

Оқыту нәтижелері

ON 7 Ветеринариялық-санитариялық сараптама жүргізу және мал шаруашылығы мен өсімдік шаруашылығы өнімдерінің тағамдық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

ON 8 Ветеринариялық-санитариялық қызметтің бақылауындағы объектилерге ветеринариялық-санитариялық қадағалауды

жүзеге асыру.

ОН 9 Халықты жануарлар мен адамға ортақ аурулардан қорғауды ұйымдастыру.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- 1) агрономикалық кешен саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес кәсіптік қызметті жүзеге асыруға құқылы
- 2) Әр түрлі жануарларға арналған мал шаруашылығы үй-жайларын, кешендерін ұйымдастыру және салу жобаларын ұсыну
- 3) ауыл шаруашылығы жануарларының жүқпалы емес, инфекциялық және инвазиялық ауруларының алдын алу бойынша санитариялық-профилактикалық жұмыстарды ұйымдастыруға және жүргізуге міндетті

Пререквизиттер

Жалпы зоогигиена

Постреквизиттер

Өтімді жануарлар мен құстарды ұстау жағдайын оңтайландыру

Жалпы ветеринариялық хирургия

Пән циклі	Бейіндеуші пәндер
Курс	3
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән ветеринариялық хирургияның теориялық қағидалары негізінде ұстанымдардың практикалық қолданысы түрғысынан патологиялық ошақты немесе анатомиялық құрылым қызметін қалпына келтіру мақсатындағы айла амалдарын дәріптеїді. Жануардың дерптік мүшесінде патологиялық түзілімге хирургиялық араласуды қажетет етін ауырсыну процестерінің себептерін зерттейді, хирургиялық аурулардың қоздыратын және тудыратын себептерді анықтау, патогенезін зерттеп, емдең және алдын алу шараларын жүргізеді.

Пәнді оқыту мақсаты

пәнінің мақсаты көптеген ветеринариялық ғылымдардың (анатомия, патанатомия, физиология патофизиология, фармакология, микробиология) жетістіктерін пайдалана отырып, жалпы мал организмінде, ағзалар мен ұлпаларда кездесетін хирургиялық аурулардың этиологиясын, клиникасын, патогенезін зерттеу, диагноз қою. Соған сай емдеу және аурудың алдын алу шараларын ұсыну. Жалпы хирургияда «ауруды емдеу мен алдын алу біртұтас, бірақ алдын алуға басымдылық беріледі» деген қағида ұсталынады.

Оқыту нәтижелері

ОН2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ОН 5 Әртурлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- 1) хирургия білімін теориялық және практикалық мақсаттарда, сондай-ақ жедел хирургияда қолданылатын негізгі әдістердің мәнін түсінуде, курстың ситуациялық есептерін шешуде қолданады.
- 2) жануарлардың әртүрлі түрлерінің ағзалары мен тіндерінің негізгі түсініктері мен анықтамаларын, топографиясын, хирургиялық операциялардың түрлерін, жануарлардың хирургиялық ауруларын біледі.
- 3) алынған білімдерін жануарлардың хирургиялық ауруларын диагностикалау, емдеу және алдын алу үшін пайдаланады.

Пререквизиттер

Жалпы ветеринариялық хирургия

Постреквизиттер

Ветеринариялық травматология

Ветеринариялық гинекология

Пән циклі	Базалық пәндер
Курс	4
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән ветеринариялық гинекология ветеринарияның клиникалық саласын, босанғаннан кейінгі кезең аяқталғаннан кейін пайда болатын және бедеулікке әкелетін әйелдердің жыныстық және басқа мүшелеріндегі патологиялық процестерді зерттейді. Жануарлардың жыныстық ауруларын емдеу, алдын-алу және диагностикалау.

Пәнді оқыту мақсаты

Ветеринарлық гинекология-босанғаннан кейінгі кезең аяқталғаннан кейін пайда болатын және бедеулікке әкелетін әйелдердің жыныстық және басқа мүшелеріндегі патологиялық процестерді зерттейтін ветеринарияның клиникалық саласы.

Оқыту нәтижелері

ОН2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ОН 5 Әртурлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- 1) жануарларды ұрықтандыру туралы білуге, жануарлардың әр түрлінің табынын анықтауға және айлар бойынша ажыратуға.
- 2) жамбас буынның патологиясы кезінде негізгі ауруларды және түсіктердің жіктелуін анықтау
- 3) туу физиологиясын түсінү, босану кезіндегі акушерлік көмек негіздерін меңгеру.

Пререквизиттер

Ветеринариялық акушерлік

Постреквизиттер

Жануарлар мен құстарды қолдан ұрықтандыруды ұйымдастыру

Ветеринариялық санитариялық сараптау

Пән циклі	Базалық пәндер
Курс	4
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан
Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы	
Сыртқы орта обьектілеріне, Үй-жайлар мен жабдықтарға ветеринариялық-санитариялық зерттеулер жүргізе алады; ет және сүт өнімдерінің, жануарлардан алынатын шикізаттың сапасын және жүргізілген ветеринариялық-санитариялық іс-шараларды бақылай алады. Сау жануарлардан, сондай-ақ ауру жануарлардың бір бөлігінен алынатын барлық мал шаруашылығы өнімдерін саралтау білімін көрсетеді.	
Пәнді оқыту мақсаты	
«Ветеринариялық-санитариялық саралтау» пәні студенттерге теориялық білім мен тәжірибелік жұмыстарда, мал дәрігерлік санитариялық саралтаудың алдына қойылған міндеттерін орындау үшін, мал өнімдері мен шикізаттарын мал дәрігерлік санитариялық бағалау, өндіру технологиясы мен стандарттау және сертификаттау жұмыстарын жүргізуіді оқытады.	
Оқыту нәтижелері	
ON 7 Ветеринариялық-санитариялық саралтама жүргізу және мал шаруашылығы мен өсімдік шаруашылығы өнімдерінің тағамдық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.	
ON 8 Ветеринариялық-санитариялық қызметтің бақылауындағы обьектілерге ветеринариялық-санитариялық қадағалауды жүзеге асыру.	
ON 9 Халықты жануарлар мен адамға ортақ аурулардан қорғауды ұйымдастыру.	
Пән бойынша оқыту нәтижелері	
1) етті қайта өңдеу кәсіпорындарында сойылған малды дайындау, тасымалдау, тапсыру және малды ұстау мен союға дайындау қағидаларын біледі.	
2) Ет өндірісі кәсіпорындарының құрылымын, сою малын қайта өңдеу және мал сою технологиясы мен гигиенасын біледі;	
3) сау жануарларды, сондай-ақ әртүрлі инфекциялық, инвазиялық және инфекциялық емес аурулармен ауырған жануарларды саралтау және тиісті ветеринариялық-санитариялық бағалауды тәсілдерін біледі	
<ul style="list-style-type: none"> • мал шаруашылығы өнімдеріне термиялық режимнің әсерін; • ветсанбақылау нысандарынан микробиологиялық зерттеулерге сынама алу ережесін; • мал сою кәсіпорындарының құрылымын (ет комбинаттары, ет өңдеу комбинаттары, санитариялық қасапхана және т.б.) және тағам, шикізат өнімдерін өндіру технологиясы негіздерін; • мал шаруашылығы өнімдері мен мал шикізаттарын ветсанасаралтау тәсілдерін және санитариялық бағалауды ұйымдастыру; • өнімдер мен мал шикізаттарын консервлеу және заарсыздандыру тәсілдерін; • мемлекеттіміздегі және шет елдердегі мал шаруашылығы өнімдері мен шикізатын стандарттау мен сертификаттаудың жалпы сұлбасын; • мал шаруашылығы өнімдерінің тағамдық және биологиялық құндылығын анықтау тәсілдерін. 	
Пререквизиттер	
Ветеринариялық микробиология	
Постреквизиттер	
Мал шаруашылығы шикізаттарына ветеринариялық-санитариялық саралтама	
Жұқпалы аурулардың патоморфологиясы	
Пән циклі	Базалық пәндер
Курс	4
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан
Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы	
Пән дұрыс және уақытлы диагноз қою, өлім себептерін анықтау, дифференциалды диагностика, клиникалық және анатомиялық талдау үшін жануарлардың әртүрлі жұқпалы ауруларындағы патоморфологиялық өзгерістерді зерттейді. Жануарлардың маңызды ауруларындағы ішкі ағзалардың тән өзгерістерін зерттейді.	
Пәнді оқыту мақсаты	
«Жұқпалы аурулардың патоморфологиясы» әр түрлі аурулармен ауырған жануарлар ағзасындағы жүйелер мүшелерінде және үлпаларында дамыған қызметтік және құрылымдық өзгерістерді оқытады. Ол ауру организмінің тіршілік әрекетін, ондағы қызметтік және құрылымдық өзгерістерді зерттеп, патологиялық үдерістер дамуының және жазылуының жалпы заңдылықтарын және механизмдерін ашады.	
Оқыту нәтижелері	
ON 2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.	
ON 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.	
ON 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.	
Пән бойынша оқыту нәтижелері	
1) Клиникалық-зертханалық, эксперименттік, патоморфологиялық және басқа да деректерді талдайды, олардың негізінде патологиялық процестердің себептері мен дамуы туралы қорытынды жасайды	
2) Жалпы патология мәселелерін сипаттайтын және ветеринария саласындағы заманауи теориялық тұжырымдамалар мен бағыттарды барабар бағалайды	
3) типтік патологиялық үдерістермен реакциялардың себептері мен механизмін, әртүрлі аурулардағы ағза үшін көріністерімен олардың мәнін жіктеайды	
Пререквизиттер	
Жануарлардың патологиялық анатомиясы	
Постреквизиттер	
Індекттану және жануарлардың жұқпалы аурулары	
Өндірістік тәжірибесі 2	

Пән циклі	Базалық пәндер
Курс	4
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Практика бойынша қорытынды баға
Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы	

ІІ өндірістік практикадан өту кезінде ішкі инфекциялық емес, инфекциялық және инвазиялық ауруларды диагностикалау дағдылары, сүт және сүт өнімдерін ветеринариялық-санитариялық сараптау, ветеринариялық істі үйымдастыру әдістері қалыптасады. Білікті жұмысшылар мен мамандарды даярлау, әдетте, нақты өндіріс жағдайында әртүрлі кәсіпорындарда өтеді

Пәнді оқыту мақсаты

Практиканың мақсаты-кәсіптік қызмет түріне сәйкес өндірістік қызмет пәнін зерделеу, негізгі өндірістік процестерді орындау бойынша тәжірибе жинау, студенттерді кәсіпорындар мен үйымдарда білікті мамандар ретінде бейімдеу. Практика орындары: кәсіпорындар мен үйымдар кәсіби қызмет объектілеріне сәйкес.

Оқыту нәтижелері

ОН 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.
ОН 6 Инфекциялық және инвазиялық аурулар кезінде эпизоотологиялық мониторинг жүргізу.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

Жануарлар мен құстарға алғашқы медициналық көмек көрсету диагнозын қоюға қабілетті

Пререквизиттер

Өндірістік практика

Постреквизиттер

Өндірістік тәжірибесі 3

Жалпы ветеринариялық паразитология және гельминтология

Пән циклі	Бейіндеуші пәндер
Курс	4
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән паразитология саласындағы негізгі білімді зерттеуді гельминтология және арахно-энтомология. Гельминтоздар мен арахноидоздарға арналған ұсақ жануарлар мен құстарға білікті медициналық көмек көрсете алады, емдеу және алдын-алу шараларын үйымдастырады.

Пәнді оқыту мақсаты

Пәнді оқыту мақсаты – жануарларды паразитоздардан, оның ішінде гельминтоздардан түбегейлі сауықтыру арқылы адам өмірін зооантропоноздардан қауіпсіздендіру. Паразитологияның алдына қойған мәселелері келесілер:

- а) паразитологияның жалпы теориялық сұрақтарын жергілікті жердің ерекшеліктерімен байланыстыра оқу;
- б) студенттерді паразит құрттар түғызатын аурулардың қоздыруышының жіктелуімен, құрылышымен және оның даму - өсуімен, тоғышардың иесімен арақатынас әрекетімен жан-жақты таныстыру;
- в) инвазиялық ауруларды заманауи әдістермен анықтау және емдеу жолдарына студенттерді үреру;
- г) студенттерге жергілікті жердің табиги - шаруашылық ерекшеліктерін ескере инвазиялық ауруларға қарсы ғылыми негізделген ветеринариялық санитариялық шараларды жүргізуі игерту;
- д) студенттерді сыртқы ортаны қорғаудың әдіс - амалдарына және жануарлардың паразиттермен залалдануын дауалау жұмыстарына үрету.

Оқыту нәтижелері

ОН2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ОН 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

ОН6 Инфекциялық және инвазиялық аурулар кезінде эпизоотологиялық мониторинг жүргізу.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) паразитологияның биологиялық негіздерін біледі, гельминттер тудыратын қоздырғыштардың жіктелуі, морфология және биология.

2) гельминтоз ауруларын анықтаудың заманауи әдістерін, емдеу тәсілдерін қолданады.

3) жергілікті жердің табиги- шаруашылық ерекшеліктерін ескере отырып, гельминтоздарға қарсы ғылыми негізделген ветеринариялық-санитариялық іс-шаралар жүргізеді,

Пререквизиттер

Жануарлар физиологиясы

Постреквизиттер

Ветеринариялық протозоология және арахноэнтомология

Індettану және жануарлардың жүқпалы аурулары

Пән циклі	Бейіндеуші пәндер
Курс	4
Академиялық кредит саны	5
Білімді бақылау нысаны	Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Пән жануарлар мен құстардың жүқпалы аурулары эпизоотологиясына мониторинг жүргізу мен індettі ошақтардың жойылуын және індettі алдын алудың жалпы және арнайы шаралары туралы ілім. Індettік үрдістердің жалпы қолайсыздығына қатысты инфекциялық ошақтың негізгі ерекшеліктерін сараптайтыны. Індettі балау мен оған қатысты ветеринариялық-санитариялық іс шаралардың заңнамалық қағида негізінде іске асуына іс шара жоспарын құрастырады.

Пәнді оқыту мақсаты

Диагностиканың кешенді әдісін, эпизоотиялық процестің мәнін, жануарлардың жүқпалы ауруларының алдын алу және бақылау құралдары мен тәсілдерін зерттеу.

Оқыту нәтижелері

ON2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ON 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ON 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

ОН6 Инфекциялық және инвазиялық аурулар кезінде эпизоотологиялық мониторинг жүргізу.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

1) инфекциялық ауруларды диагностикалаудың кешенді әдісінің мәнін жаңғыру

2) инфекциялық аурулар кезіндегі профилактикалық және сауықтыру іс-шараларын жасау алгоритмін көрсету

3) зерттеу үшін материалдың үлгілері мен сынаамаларын жинауды, сақтауды және тасымалдауды, инфекциялық аурулардың жүқтіру көзін және таралуын қадағалауды қоса алғанда, инфекциялық аурулар кезіндегі эпизоотологиялық зерттеулерді түсінуге және оларға қатысуға құқылы.

Пререквизиттер

Жүқпалы аурулардың патоморфологиясы

Постреквизиттер

Ветеринариялық эпидемиология

Ветеринариялық протозоология және арахноэнтомология

Пәнциклі

Бейіндеуші пәндер

Курс

5

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Протозооздар, арахноздар және энтомоздар бойынша шаруашылықтардағы паразитологиялық жағдайды анықтау әдістерін, паразиттік және паразит шаруашылық қатынастарының негіздерін, протозооздар мен арахноэнтомоздарды диагностикалау, емдеу және алдын алу принциптерін зерттейді.

Пәнді оқыту мақсаты

ветеринариялық арахноэнтомология мен протозоологияның теориялық және практикалық сұрақтарын жергілікті жердің ерекшеліктеріне қарай оқыту;

Оқыту нәтижелері

ON2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ON 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ON 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

ОН6 Инфекциялық және инвазиялық аурулар кезінде эпизоотологиялық мониторинг жүргізу.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- арахноэнтомоз жәнеprotooz ауруларына мониторинг жасау,
- арахноэнтомоз жәнеprotooz ауруларына зертханалық зерттеулерді жүргізу, ауру қоздырушулырының морфологиялық ерекшеліктерін зерттеу және түрлерін ажырату, қорытынды диагноз қою,
- арахноэнтомоз жәнеprotooz ауруларының емдеу,
- арахноэнтомоз жәнеprotooz ауруларына қарсы ветеринариялық - санитариялық шараларды үйымдастыру, басқару және жүргізу.

Пререквизиттер

Жалпы ветеринариялық паразитология және гельминтология

Постреквизиттер

Қорытынды аттестаттау

Зооноздар

Пәнциклі

Бейіндеуші пәндер

Курс

5

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Жануарлар ауруларын диагностикалаудың кешенді әдісін меңгеру. Жануарлардың жүқпалы және жүқпалы емес ауруларын кәсіби диагностикалау нәтижелерін талдау. Эпидемиялық-эпизоотологиялық жағдайды болжау. Экономикалық негізделген ветеринариялық-санитариялық іс-шараларды әзірлеу.

Пәнді оқыту мақсаты

Пәнді оқу мақсаты: жануарлар мен адамдардың әртүрлі түрлеріне ортақ жүқпалы аурулардың алдын алу және оларға қарсы курс құралдары мен тәсілдерін зерделеу

Оқыту нәтижелері

ON2 Терапиялық, диагностикалық, хирургиялық іс-шараларда кәсіби дағдыларды тәжірибеде қолдану.

ON 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.

ON 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

ОН6 Инфекциялық және инвазиялық аурулар кезінде эпизоотологиялық мониторинг жүргізу.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- жүқпалы ауруларға диагноз қою,

- жануарлардың инфекциялық аурулары кезінде профилактикалық және сауықтыру іс - шараларын жүргізу,

Пререквизиттер

Індекттане және жануарлардың жүқпалы аурулары

Постреквизиттер

Қорытынды аттестаттау

Ветеринариядағы инновациялық зерттеу әдістері

Пән циклі

Бейіндеуші пәндер

Курс

5

Академиялық кредит саны

4

Білімді бақылау нысаны

Емтихан

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Ветеринария бойынша ғылыми зерттеудардың үйымдастыру және жүргізу бойынша студенттің білім, біліктілік және дағдыларының әдістемелік және ғылыми-практикалық жүйесін қалыптастыруға ықпал етеді. Ветеринария саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын (эксперимент) жоспарлау және жүргізу әдістерін, сонымен қатар белгілілердің негізінде инновациялық зерттеу әдістерін әзірлеуді үйретеді, ғылыми біліктілік жұмысын орындауда дербестіктің жоғары деңгейіне ықпал ететін дағдыларды қалыптастырады. Ғылыми ақпараттық базаны, инновациялық ғылыми зерттеудердің әдістемесін, таным жолдарын, зерттеу жұмыстарын жүргізуге, тақырып таңдауға, ғылыми зерттеу жоспарын құруға, нәтижелерді өңдеуге қойылатын талаптарды зерттейді.

Пәнді оқыту мақсаты

"Ветеринария да ғылыми зерттеудердің инновациялық әдістері" қалыптасқан құзыреттерге сәйкес ғылыми-зерттеу жұмыстарын өз бетінше жүргізу қабілетін қамтамасыз ететін ғылыми-зерттеу қызметінің теориялық білімі мен практикалық дағдыларын қалыптастыру.

Оқыту нәтижелері

ОН 4 Арнайы пәндерді игеруде, санитарлық, емдеу және алдын алу шараларын орындау үшін биологиялық білімдерін қолдану.
ОН 10 Жануарлардың жүқпалы және жүқпалы емес ауруларын балау, алдын алудың кешенді әдістерін пайдалана отырып, жануарлар мен құстар ауруларын зертханалық балаудың класикалық және инновациялық әдістерін қолдану.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

- - өзін-өзі дамытуға, өзін-өзі жүзеге асыруға, өзін-өзі тәрбиелеуге дайындық;
- ғылыми пікірталастарға және әртүрлі деңгейдегі ғылыми жұмыстарды қорғау рәсімдеріне қатысу,
- жүргізіліп жатқан зерттеулер тақырыбы бойынша баяндамалар мен хабарламалармен сөз сейлеу,
- зерттеу тақырыбы бойынша отандық және шетелдік тәжірибелі талдау,
- ғылыми зерттеулер жүргізудің жоспарларын, бағдарламалары мен әдістемелерін әзірлеу,
- ғылыми зерттеулер мен эксперименттер жүргізу;
- жаңа перспективалық құралдарды құру мақсатында зерттеудің қазіргі заманғы теориялық және эксперименттік әдістерін игеруге, зерттеу нәтижелерін практикалық пайдалану және енгізу бойынша жұмыстарды үйымдастыруға қатысу қабілеті мен дайындығы,
- ветеринарияда ғылыми зерттеудердің инновациялық әдістерін қолдана білу.

Пререквизиттер

БББ базалық және бейіндеуші пәндері

Постреквизиттер

Қорытынды аттестаттау

Өндірістік тәжірибесі 3

Пән циклі

Бейіндеуші пәндер

Курс

5

Академиялық кредит саны

5

Білімді бақылау нысаны

Практика бойынша қорытынды баға

Пән мазмұнының қысқаша сипаттамасы

Өндірістік практика III ветеринария мамандарының кәсіби құзыреттерін қалыптастырады: әр түрлі этиологиядағы жануарлардың ауруларын диагностикалау, ветеринариялық-санитариялық іс-шараларды әзірлеу, өсімдіктер мен жануарлардан алынатын өнімдерге санитариялық-гигиеналық бағалау жүргізу қабілеті. Білікті жұмысшылар мен мамандарды даярлау, әдетте, нақты өндіріс жағдайында әртүрлі кәсіпорындарда өтеді

Пәнді оқыту мақсаты

Практиканың мақсаты-кәсіптік қызмет түріне сәйкес өндірістік қызмет пәнін зерделеу, негізгі өндірістік процестерді орындау бойынша тәжірибе жинау, студенттерді кәсіпорындар мен үйымдарда білікті мамандар ретінде бейімдеу. Практика орындары: кәсіпорындар мен үйымдар кәсіби қызмет объектілеріне сәйкес.

Оқыту нәтижелері

ОН 5 Әртүрлі клиникалық белгілері мен белгілер жиынтығы бар аурулар кезінде емдеуді тағайындау туралы шешім қабылдау.

ОН 6 Инфекциялық және инвазиялық аурулар кезінде эпизоотологиялық мониторинг жүргізу.

ОН 7 Ветеринариялық-санитариялық сараптама жүргізу және мал шаруашылығы мен өсімдік шаруашылығы өнімдерінің тағамдық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

ОН 8 Ветеринариялық-санитариялық қызметтің бақылауындағы объектілерге ветеринариялық-санитариялық қадағалауды жүзеге асыру.

ОН 9 Халықты жануарлар мен адамға ортақ аурулардан қорғауды үйымдастыру.

Пән бойынша оқыту нәтижелері

Жануарлар мен құстарға алғашқы медициналық көмек көрсету диагнозын қоюға қабілетті

Пререквизиттер

Өндірістік тәжірибесі 2

Постреквизиттер

Қорытынды аттестаттау